

INFORME 25/2014

DEPARTAMENT
D'ENSENYAMENT
GESTIÓ ECONÒMICA
DELS CENTRES
DOCENTS PÚBLICS,
EXERCICI 2011

INFORME 25/2014

**DEPARTAMENT
D'ENSENYAMENT**
GESTIÓ ECONÒMICA
DELS CENTRES
DOCENTS PÚBLICS,
EXERCICI 2011

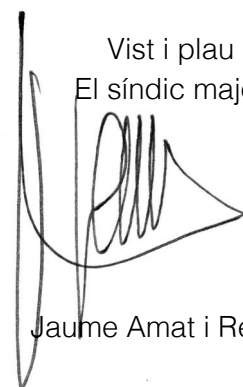
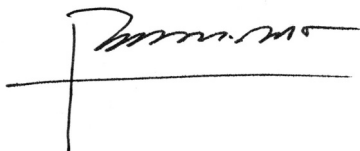
MANEL RODRÍGUEZ TIÓ, secretari general de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

CERTIFICO:

Que a Barcelona, el dia 4 de novembre del 2014, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, l. Sr. Jaume Amat i Reyeró, amb l'assistència dels síndics Sr. Andreu Morillas Antolín, Sr. Jordi Pons i Novell, H. Sr. Joan-Ignasi Puigdollers i Noblom, Sra. Maria Àngels Servat i Pàmies, Sra. Emma Balseiro Carreiras i Sr. Miquel Salazar Canalda, actuant-hi com a secretari el secretari general de la Sindicatura, Sr. Manel Rodríguez Tió, i com a ponent el síndic Sr. Jordi Pons i Novell, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 25/2014, relatiu al Departament d'Ensenyament, gestió econòmica dels centres docents públics, exercici 2011.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 19 de novembre de 2014

Vist i plau
El síndic major

Jaume Amat i Reyeró

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	6
1. INTRODUCCIÓ	7
1.1. OBJECTE I ABAST	7
1.2. METODOLOGIA.....	7
1.3. NORMATIVA.....	8
2. FISCALITZACIÓ	10
2.1. ASPECTES GENERALS	10
2.2. MOSTRA DE CENTRES	12
2.3. PRESSUPOST	15
2.4. GESTIÓ DELS INGRESSOS	17
2.4.1. Aportació del Departament d'Ensenyament per a despeses de funcionament	17
2.4.2. Altres transferències i subvencions.....	18
2.4.3. Altres ingressos	18
2.5. GESTIÓ DE LES DESPESES.....	21
2.6. GESTIÓ DE LA TRESORERIA.....	24
2.6.1. Comptes bancaris	24
2.6.2. Caixa en efectiu.....	26
2.7. OPERACIONS EXTRAPRESSUPOSTÀRIES	27
2.8. GESTIÓ D'ACTIVITATS ESPECÍFIQUES	28
2.8.1. Adquisició o subministrament de material escolar per a l'alumnat.....	28
2.8.2. Excursions, sortides, colònies i activitats assimilades	29
2.8.3. Projecte d'integració de la formació professional i Programa FP.cat.....	31
2.8.4. Bar cantina	32
2.9. ROMANENT DE TRESORERIA	33
2.10. CONTRACTACIÓ	33
3. CONCLUSIONS	35
3.1. OBSERVACIONS	35
3.2. RECOMANACIONS.....	37
4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS.....	38
4.1. COMENTARIS A LES AL·LEGACIONS PRESENTADES	40

ABREVIACIONS

AMPA	Associació de mares i pares d'alumnes
M€	Milions d'euros
SAGA	Sistema d'administració i gestió acadèmica

1. INTRODUCCIÓ

1.1. OBJECTE I ABAST

La Sindicatura de Comptes de Catalunya, en compliment del seu Programa anual d'activitats, emet aquest informe de fiscalització de la gestió econòmica dels centres docents públics corresponent a l'exercici 2011.

L'objecte de la fiscalització ha estat l'anàlisi del compliment de la normativa aplicable en matèria de gestió econòmica descentralitzada per part dels centres docents públics dependents del Departament d'Ensenyament en l'exercici 2011.

El treball de camp d'aquesta fiscalització va finalitzar el maig del 2014.

1.2. METODOLOGIA

Per a la realització del treball la Sindicatura va sol·licitar al Departament d'Ensenyament un detall individualitzat dels ingressos i despeses liquidats l'exercici 2011 de tots els centres docents gestionats pel Departament. D'un total de 2.194 centres, 210 no presenten obligacions reconegudes i 138 no presenten drets liquidats. El Departament d'Ensenyament ha manifestat que aquestes mancances són degudes al fet que en l'exercici 2011 hi havia centres que no utilitzaven el programari SAGA (Sistema d'administració i gestió acadèmica) sinó altres sistemes la informació dels quals no hi està integrada. El Departament d'Ensenyament també ha manifestat que en la liquidació de l'exercici 2013 ja es podrà disposar de dades de tots els centres. Aquesta manca d'informació ha suposat una limitació en el treball de fiscalització.

La població objecte d'estudi ha estat de 2.194 centres, en els quals estudiaven 694.767 alumnes. No s'inclouen els centres de la ciutat de Barcelona, que són gestionats pel Consorci d'Educació de Barcelona (vegeu els informes 3/2013 i 1/2014 de la Sindicatura de Comptes). Les obligacions reconegudes en l'exercici 2011 pels centres de què es té aquesta informació han estat de 160,74 M€. En el quadre 1 es presenta una estratificació de centres segons l'import de les obligacions reconegudes.

Quadre 1. Estratificació de centres segons l'import de les obligacions reconegudes

Obligacions reconegudes	Centres d'ensenyament primari	Centres de la resta d'ensenyaments	Total centres
Superiors a 500.000€	0	18	18
Entre 300.000€ i 500.000€	0	83	83
Entre 100.000€ i 300.000€	76	303	379
Entre 50.000€ i 100.000€	248	57	305
Inferiors a 50.000€	1.072	127	1.199
Sense dades	183	27	210
Total	1.579	615	2.194

Font: Elaboració pròpia.

Inicialment es va seleccionar una mostra de trenta-set centres escollits de la forma següent: els divuit centres amb obligacions reconegudes superiors a 500.000 €,¹ onze centres d'educació secundària amb obligacions reconegudes entre 50.000 € i 500.000 € escollits de forma aleatòria d'entre els centres de les mateixes poblacions dels centres anteriors i vuit centres d'ensenyament primari de les mateixes poblacions també escollits aleatòriament d'entre els centres amb obligacions reconegudes superiors a 50.000 €. Per les seves característiques específiques es van excloure de la mostra l'Institut Obert de Catalunya i tres entitats integrants del Complex Educatiu de Tarragona, que seran objecte d'informes de fiscalització específics. Per tant, la mostra final ha estat de trenta-tres centres.

Per als centres seleccionats s'han obtingut els detalls dels diferents conceptes pressupostaris, s'han realitzat validacions i s'han fet visites als centres docents. També s'han enviat cartes de confirmació a les entitats financeres amb què operen els centres seleccionats. El treball ha inclòs també la fiscalització dels ingressos i despeses de caràcter no pressupostari.

No ha estat objecte de fiscalització el compliment per part dels centres dels requeriments exigits per determinades subvencions finalistes, com per exemple les derivades del finançament de plans estratègics, projectes per a la millora de la qualitat dels centres educatius públics, projectes EduCAT 1x1 i EduCAT 2.0, i plans de qualificació professional inicial. Les observacions sobre algunes despeses d'aquests programes revisades en el curs del treball s'inclouen en els apartats corresponents de l'informe.

Així mateix, s'han revisat els informes de control realitzats sota la supervisió de la Intervenció General en els exercicis 2011 i 2012. Són un total de quinze informes referits als exercicis 2008, 2009 i 2010.

Atès que l'objectiu de l'informe és analitzar la gestió econòmica dels centres docents en el seu conjunt i detectar aspectes de millora que poden ser d'aplicació a qualsevol centre del sistema, s'ha considerat oportú no especificar els centres docents en els quals s'han observat els diferents aspectes que es posen de manifest en l'informe.

1.3. NORMATIVA

La principal normativa que regula la gestió econòmica dels centres docents públics és la següent:

- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.
- Decret 155/2010, del 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent.

1. Els centres seleccionats amb aquest criteri són tots centres d'educació secundària, ja que els centres d'ensenyament primari tenen pressupostos inferiors perquè la major part de les despeses de funcionament les gestiona de forma centralitzada el Departament d'Ensenyament o bé són assumides pels ajuntaments.

- Decret 102/2010, del 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.
- Decret 160/1996, del 14 de maig, pel qual es regula el servei escolar de menjador als centres docents públics de titularitat del Departament d'Ensenyament.
- Decret 235/1986, del 12 de setembre, pel qual es regula el procediment per dur a terme l'autonomia de gestió econòmica dels centres docents públics no universitaris del Departament d'Ensenyament.
- Ordre del 16 de gener de 1990, d'autonomia de gestió econòmica de centres docents públics dependents del Departament d'Ensenyament.
- Ordre del 7 d'abril de 1983, per la qual es regulen l'establiment i el funcionament de cantines en centres públics d'ensenyament mitjà de Catalunya.
- Resolució del 16 de juny del 2011, per la qual s'aprova el document per a l'organització i el funcionament dels centres públics d'educació secundària per al curs 2011-2012.
- Resolució del 15 de juny del 2010, per la qual s'aprova el document per a l'organització i el funcionament dels centres públics d'educació secundària per al curs 2010-2011.
- Resolució del 19 d'abril del 2006, de la Secretaria General del Departament d'Educació, per la qual es donen instruccions a les direccions dels centres relatives a diversos aspectes de la gestió econòmica dels centres públics del Departament d'Educació.

El fet que no hi hagi una única norma i que algunes d'elles estiguin parcialment derogades en dificulta l'aplicació per part dels centres. Per facilitar la tasca dels centres, l'any 2003 la Direcció General de Centres Docents va editar una publicació titulada *La gestió econòmica del centre docent públic. Pressupost i comptabilitat*.

El 26 de juliol del 2013, la secretària general del Departament d'Ensenyament va dictar la Instrucció 1/2013, relativa a la gestió econòmica dels centres educatius públics del Departament d'Ensenyament, amb la finalitat d'oferir als centres educatius un recull de totes les qüestions que els afecten en l'àmbit de la gestió econòmica i de facilitar el desenvolupament de la seva tasca d'acord amb la normativa vigent.

L'article 99 de la Llei d'educació estableix que la gestió dels centres públics és responsabilitat de la direcció de cada centre i que l'autonomia comprèn, amb les limitacions aplicables en cada cas, la gestió del professorat, del personal d'atenció educativa i del personal d'administració i serveis, l'adquisició i la contractació de béns i serveis, la distribució i l'ús dels recursos econòmics del centre, el manteniment i la millora del centre, en el cas dels centres que imparteixen educació secundària, i l'obtenció, o l'acceptació, si escau, de recursos econòmics i materials addicionals.

2. FISCALITZACIÓ

2.1. ASPECTES GENERALS

Els centres docents s'han de dotar d'unes normes d'organització i funcionament l'aprovació de les quals correspon al Consell Escolar.² L'article 103 de la Llei d'educació estableix que la gestió econòmica dels centres públics de la Generalitat s'ha d'ajustar als principis d'eficàcia, d'eficiència, d'economia i de caixa i pressupost únics, i s'ha de sotmetre al principi de pressupost inicial anivellat en la previsió d'ingressos i despeses i al principi de retiment de comptes. Un total de 387 centres presenten el pressupost de l'exercici 2011 no anivellat.

D'acord amb la Llei d'educació, el director representa en el centre l'administració que n'és titular, és responsable de l'organització, el funcionament i l'administració del centre, n'exerceix la direcció pedagògica i és el cap de tot el personal. En relació amb l'organització i la gestió econòmica del centre li correspon impulsar l'elaboració i l'aprovació de les normes d'organització i funcionament del centre i dirigir-ne l'aplicació; assegurar la custòdia de la documentació administrativa pel secretari del centre; autoritzar les despeses i ordenar els pagaments d'acord amb el pressupost aprovat; contractar béns i serveis dins els límits establerts per l'administració educativa i actuar com a òrgan de contractació, i dirigir i gestionar el personal del centre per garantir que compleix les seves funcions.

D'acord amb el Decret 102/2010, el secretari és nomenat pel director i li corresponen les funcions que li delegui o encarregui la direcció, preferentment en l'àmbit de la gestió econòmica, documental, dels recursos materials i de la conservació o manteniment de les instal·lacions, d'acord amb el que prevegi el projecte de direcció i s'incorpori a les normes d'organització i funcionament del centre.

D'acord amb la Llei d'educació, són objecte de la gestió econòmica dels centres:

- Les assignacions als centres amb càrrec als pressupostos de la Generalitat i, si s'escau, les procedents d'altres administracions públiques per a atendre despeses derivades de l'activitat dels centres.
- Les quantitats obtingudes per la prestació de serveis gravats per preus públics, quan es determini per reglament.

2. El Consell Escolar del centre és l'òrgan col·legiat de participació de la comunitat escolar en el govern del centre. Hi ha representats tots els col·lectius que intervenen en la comunitat educativa: direcció, professors, alumnes, pares d'alumnes i personal d'administració i serveis. En els centres públics, la funció principal del Consell Escolar és debatre i aprovar, entre d'altres, el projecte educatiu, el pla i la memòria anual del centre, i el pressupost.

- Els ingressos obtinguts per la venda de productes generats per l'activitat normal del centre i per la venda de material i mobiliari obsolet o deteriorat que, d'acord amb el que s'estableixi per reglament, hagi de ser substituït.
- La part que correspon a cada centre dels ingressos derivats de l'ús de les instal·lacions, els immobles i el material assignats als centres de secundària, i també, d'acord amb la reglamentació corresponent, als de primària.
- Les quantitats i les rendes provinents de donacions o de llegats fets al centre amb finalitat docent, sense perjudici de les competències en aquesta matèria del departament competent en matèria de finances.

Els ingressos assignats als centres són de lliure disposició, llevat dels assignats amb caràcter finalista. Els centres poden incorporar els romanents dels ingressos de lliure disposició al pressupost de l'exercici següent.

Els centres no poden en cap cas destinar ingressos a satisfer obligacions derivades de compromisos de caràcter laboral, que la direcció del centre no pot subscriure ni autoritzar.

D'acord amb el Decret 102/2010, el Departament assessora les direccions dels centres en l'execució de la gestió econòmica i, conjuntament amb el departament competent en matèria de finances, determina, segons la disposició addicional setena d'aquest Decret, el model comptable, el pla de comptes, els destinataris de la informació comptable, els documents acreditatius de la gestió econòmica i el procediment per a acreditar davant l'Administració l'aprovació de la liquidació del pressupost anual, sens perjudici de les actuacions posteriors que corresponguin a la Intervenció General i a la Sindicatura de Comptes, en l'àmbit de les competències respectives. La disposició transitòria tercera del Decret 102/2010 estableix que mentre no es facin efectives les previsions de la disposició addicional setena, es mantenen vigents els procediments i la documentació que estableix l'Ordre del 16 de gener de 1990, que regula el procediment per dur a terme l'autonomia de gestió econòmica dels centres docents públics no universitaris del Departament d'Ensenyament, i els que s'han establert per normes de rang inferior i instruccions emeses en aplicació de la disposició final primera d'aquella ordre.

El Departament d'Ensenyament ha desenvolupat un programari específic per a la gestió econòmica dels centres docents anomenat SAGA. Aquest sistema permet gestionar els plans d'estudis, la matrícula de l'alumnat, la distribució dels currículums, l'avaluació, l'emissió d'informes i certificats oficials, els processos administratius i la gestió econòmica dels centres. No obstant això, en l'exercici 2011 hi havia un considerable nombre de centres docents que no utilitzaven en tot o en part el sistema SAGA per a la seva gestió, perquè feien servir altres sistemes, com fulls de càlcul, on es registraven els ingressos i despeses i els moviments bancaris o programes de gestió de comptabilitat de diversos proveïdors.

En les visites als centres s'ha constatat que en alguns casos hi ha un coneixement insuficient del programa SAGA, que és percebut com una eina complicada d'utilitzar per personal no especialitzat en gestió econòmica.

Les direccions dels centres han de vetllar perquè de la comptabilitat de la seva gestió econòmica no en quedi exclosa cap operació amb contingut econòmic, estigui inclosa o no dins del pressupost.

Cada centre ha de tenir els llibres comptables següents:

- Llibre de compte bancari, en el qual s'han d'anotar els moviments d'ingressos i de disposició de fons que es realitzin en el corresponent compte bancari del centre.
- Llibre de caixa, en el qual s'han d'anotar els moviments d'ingressos i de disposició de fons que es realitzin en la caixa de diner en efectiu del centre.
- Llibre diari d'operacions, en el qual s'han d'anotar, una a una, amb indicació, si escau, de la partida pressupostària que correspongui, les operacions següents: cada ingrés del centre que ja estigui compromès, d'acord amb la comunicació o document acreditatiu corresponent; cada despesa compromesa, d'acord amb la factura corresponent; cada pagament efectuat, d'acord amb el rebut o tiquet corresponent, i cada ingrés materialitzat d'acord amb la documentació que ho acrediti.

2.2. MOSTRA DE CENTRES

En el quadre 2 es presenten les dades d'alumnes dels trenta-tres centres de la mostra. En el quadre 3 se'n presenten les dades econòmiques. Divuit centres utilitzaven el programa SAGA i quinze utilitzaven altres programes i van incorporar manualment la informació de tancament de l'exercici al SAGA.

Els drets liquidats totals dels centres que integren la mostra han estat de 14,75 M€ i les obligacions reconegudes, de 12,04 M€. Dels ingressos, els més rellevants són les transferències del Departament d'Ensenyament, que representen el 56,98% del total; les transferències de famílies, un 15,18%, i els romanents d'exercicis anteriors (molts centres inclouen els romanents incorporats com a drets liquidats tot i que és incorrecte), un 13,62%. De les despeses, les més importants són les de material ordinari no inventariable, que representen un 16,99% del total; les de neteja i sanejament, un 15,38%; les de treballs realitzats per altres empreses, un 11,01%, i les d'aigua i energia, un 10,30%. Els centres d'ensenyament primari no tenen despeses de neteja ni d'aigua i energia, ja que són abonades directament per la corporació local corresponent. Cal tenir en compte, com s'assenyala al llarg de l'informe, que el tractament comptable que els centres fan de determinades transaccions no és uniforme, fet que fa que les xifres d'ingressos i despeses liquidats no siguin totalment homogènies.

Quadre 2. Centres docents. Alumnes

Centre	Municipi	Ensenyament primari	Ensenyament secundari obligatori	Batxillerat	Escola Oficial d'Idiomes (EOI)	Cicles formatius	Total
1	A	0	428	99	0	732	1.259
2	A	0	318	61	0	460	839
3	A	409	0	0	0	0	409
4	B	0	0	0	0	381	381
5	B	0	473	191	0	719	1.383
6	B	0	535	110	0	361	1.006
7	B	0	419	115	0	0	534
8	B	636	0	0	0	0	636
9	C	0	419	78	0	733	1.230
10	C	0	422	567	0	0	989
11	C	0	412	209	0	0	621
12	C	0	437	72	0	0	509
13	C	410	0	0	0	0	410
14	D	0	363	178	0	524	1.065
15	E	0	426	184	0	385	995
16	E	381	0	0	0	0	381
17	F	0	298	43	0	335	676
18	F	0	0	0	694	0	694
19	F	452	0	0	0	0	452
20	G	0	286	133	0	246	665
21	H	0	0	0	0	1.295	1.295
22	H	0	494	194	0	470	1.158
23	H	0	480	286	0	0	766
24	H	481	0	0	0	0	481
25	I	0	0	122	0	852	974
26	I	0	380	234	0	0	614
27	I	419	0	0	0	0	419
28	J	0	542	189	0	492	1.223
29	J	0	237	56	0	262	555
30	J	0	276	57	0	412	745
31	J	0	481	117	0	0	598
32	J	0	206	0	0	0	206
33	J	486	0	0	0	0	486
Total		3.674	8.332	3.295	694	8.659	24.654

Font: Elaboració pròpia.

Quadre 3. Centres docents. Dades econòmiques

Centre	Municipi	Pressupost d'ingressos	Drets liquidats	Cobraments	Pressupost de despeses	Obligacions reconegudes	Pagaments
1	A	608.058	820.624	820.624	491.731	576.781	576.781
2	A	329.907	573.509	535.820	329.907	427.156	416.539
3	A	85.181	151.403	151.403	108.200	127.055	127.062
4	B	660.880	629.966	590.969	601.926	601.926	554.233
5	B	344.730	732.420	635.981	344.730	650.954	650.954
6	B	424.667	470.310	424.855	422.647	395.349	356.609
7	B	166.849	212.798	207.117	166.849	151.117	138.528
8	B	158.626	163.143	154.570	158.626	116.007	116.007
9	C	606.109	560.886	560.886	606.109	541.626	538.553
10	C	346.105	358.818	346.106	346.105	306.176	305.891
11	C	464.770	464.770	446.281	464.770	265.640	251.833
12	C	237.865	318.110	285.027	237.865	162.181	153.273
13	C	100.743	106.056	93.542	100.743	74.707	70.960
14	D	0	878.088	582.493	0	641.734	555.755
15	E	348.213	935.237	640.445	348.213	903.011	456.816
16	E	56.848	71.149	70.762	56.848	63.938	63.938
17	F	688.688	758.479	708.520	688.688	575.089	575.089
18	F	130.877	173.819	165.139	130.877	84.534	80.390
19	F	153.488	95.649	94.747	100.880	100.386	100.386
20	G	481.728	556.719	507.630	481.728	506.737	505.250
21	H	482.576	670.662	620.380	482.576	531.852	485.796
22	H	360.628	609.895	564.148	360.628	512.402	455.521
23	H	425.389	248.637	240.128	425.389	272.319	268.258
24	H	258.423	245.542	238.488	258.423	182.356	182.356
25	I	933.273	1.044.928	875.884	933.273	818.237	707.300
26	I	217.248	288.541	272.948	217.248	226.411	221.829
27	I	109.401	109.401	52.943	92.926	92.926	92.926
28	J	524.600	524.600	524.600	514.515	514.515	514.515
29	J	0	780.258	406.550	0	503.189	486.440
30	J	832.430	376.803	336.726	832.430	508.425	480.624
31	J	0	323.275	0	0	261.808	0
32	J	102.606	267.063	265.170	102.606	195.195	193.619
33	J	224.762	230.736	214.929	224.762	143.773	143.773
Total		10.865.668	14.752.294	12.635.811	10.632.218	12.035.512	10.827.804

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

2.3. PRESSUPOST

L'article 52 del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius, regula el pressupost dels centres en els termes següents:

- El pressupost és anual i únic, reflecteix la previsió de tots els ingressos i de totes les despeses a què fa referència l'article 103.2 de la Llei d'educació. En queden excloses les contractacions laborals de personal docent i no docent així com, en el seu cas, els serveis de manteniment, de vigilància i de conservació del centre que corresponguin a l'ajuntament. Tampoc no s'inclou en l'àmbit de la gestió econòmica del centre la gestió econòmica del servei de menjador, si n'hi ha, que es regeix per normativa específica.
- El pressupost és aprovat pel Consell Escolar abans del 31 de gener de l'any corresponent, a proposta de la direcció del centre. Durant l'exercici pressupostari el director, si escau, en proposa al Consell Escolar les modificacions que consideri oportunes. El centre no pot comprometre despeses superiors al pressupost vigent.
- El Consell Escolar, directament o a través de la seva comissió econòmica, fa el seguiment de l'execució del pressupost i comprova l'aplicació donada als recursos totals del centre. En finalitzar l'exercici, el Consell Escolar aprova la liquidació pressupostària i la incorporació dels eventuals romanents al pressupost de l'any següent. La liquidació del pressupost anual es presenta al Departament d'Ensenyament dins el primer trimestre de l'any següent als efectes informatius i, si escau, dels controls financers previstos legalment.

En relació amb el contingut i l'aprovació del pressupost i la seva liquidació es fan les observacions següents:

- El pressupost inicial de set centres no està equilibrat.
- El pressupost de divuit centres no va ser aprovat pel Consell Escolar abans del 31 de gener del 2011.
- En dos centres el Consell Escolar no va aprovar el pressupost.
- El pressupost de cinc centres només inclou els ingressos per la transferència per a despeses de funcionament de la Generalitat i les despeses corresponents, però no la resta d'ingressos i despeses del centre, finançades per les famílies o per tercers (altres subvencions, ingressos per lloguers d'espais o per altres activitats). Un d'aquests centres tampoc no té cap registre auxiliar dels ingressos de les famílies i les despeses associades.
- Quatre centres no han incorporat el romanent de l'exercici 2010 en el pressupost del 2011 i en onze centres el romanent incorporat no coincideix amb el que figura en la liquidació del pressupost del 2010.

- En vint-i-dos centres el romanent de l'exercici anterior s'ha incorporat com a previsió definitiva d'ingressos, com a drets liquidats i com a recaptació líquida de l'exercici corrent. El romanent correspon a ingressos que van ser liquidats en exercicis anteriors i, per tant, no s'han d'incloure com a drets liquidats ni com a cobraments de l'exercici corrent.
- Cinc centres no han facilitat l'annex del pressupost aprovat pel Consell Escolar amb el detall de les partides i imports corresponents als ingressos i despeses pressupostats. En dos centres l'esmentat annex era incomplet.
- En deu centres hi ha hagut modificacions del pressupost que no han estat aprovades pel Consell Escolar.
- Disset centres no inclouen en el pressupost les modificacions efectuades.
- La liquidació del pressupost de nou centres es va aprovar fora de termini.
- Dotze centres van presentar la liquidació del pressupost al Departament d'Ensenyament amb posterioritat al 31 de març del 2012.
- Quatre centres no han facilitat l'annex de la liquidació del pressupost aprovada pel Consell Escolar i la Sindicatura no ha pogut comprovar si la liquidació presentada al Departament d'Ensenyament coincideix amb l'aprovada pel Consell Escolar.
- En catorze centres les obligacions reconegudes són superiors a les despeses pressupostades.
- En vint-i-tres centres s'han observat errors comptables (ingressos i despeses no comptabilitzats o partides imputades a pressupost que no tenen naturalesa pressupostària) que fan que les liquidacions d'ingressos i despeses estiguin sobrevalorades o infravalorades.
- En tres centres hi ha diferències poc significatives entre les obligacions reconegudes que figuren en la liquidació del pressupost i les que resulten del detall facilitat.
- En vint-i-quatre centres s'han imputat despeses al pressupost amb posterioritat al 31 de gener del 2012, fet que incompleix l'article 28 del text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, que estableix que l'exercici pressupostari ha de coincidir amb l'any natural i que s'han d'imputar les obligacions reconegudes fins al 31 de gener de l'any següent, corresponents a qualsevol tipus de despesa efectuada abans del 31 de desembre amb càrrec als crèdits respectius.
- En molts casos el pressupost només es presenta al Consell Escolar per a la seva aprovació i liquidació, però no existeix un seguiment formal de l'execució i evolució per part del Consell Escolar. En altres casos el seguiment el fa de manera continuada l'equip directiu, però no hi ha evidència del seguiment fet.

2.4. GESTIÓ DELS INGRESSOS

El percentatge més important dels ingressos dels centres docents correspon a l'aportació del Departament d'Ensenyament per a despeses de funcionament. A més, els centres poden tenir ingressos derivats de subvencions rebudes de l'Administració de la Generalitat per a finalitats específiques, subvencions d'altres administracions, aportacions voluntàries dels pares o de les AMPA (Associació de mares i pares d'alumnes), ingressos per la venda de productes generats en l'activitat normal del centre o ingressos derivats d'altres serveis (lloguers d'aules, convenis amb empreses o ús d'instal·lacions).

La Resolució del 19 d'abril del 2006 recomana que en els documents d'ingrés es faci constar l'assabentat de la direcció del centre. En vint-i-sis centres no hi ha cap assabentat de la direcció.

De la revisió dels drets liquidats es desprenen les observacions següents de caràcter general:

- En disset centres s'han detectat errors comptables que impliquen reclassificacions entre capítols del pressupost d'ingressos així com imports registrats com ingressos que corresponen a operacions no pressupostàries.
- L'import dels drets liquidats que figura en la liquidació del pressupost d'un centre és superior en 18.855 € a l'import que hi ha en el detall d'ingressos facilitat pel centre.
- Un centre no ha integrat en la liquidació del pressupost els ingressos derivats de les aportacions de les famílies per material i un centre ha liquidat les aportacions de les famílies per l'import de les despeses incorregudes i no pel realment ingressat.
- En set centres els documents d'ingrés no estan degudament formalitzats.
- En dinou centres els documents d'ingrés no estan degudament ordenats ni arxivats o no es pot vincular la numeració dels justificants al registre auxiliar.
- Dos centres no han registrat en el pressupost els ingressos derivats dels preus públics pel reconeixement acadèmic dels aprenentatges assolits mitjançant l'experiència laboral.

2.4.1. Aportació del Departament d'Ensenyament per a despeses de funcionament

L'Ordre del 16 de gener de 1990 estableix que un cop aprovats els pressupostos de la Generalitat per a cada exercici, el Departament d'Ensenyament ha de notificar a les delegacions territorials els recursos econòmics que se'ls assignen per al funcionament dels centres públics del territori corresponent. Els serveis territorials n'han de fer la distribució

individualitzada per centres d'acord amb els criteris generals establerts pel Departament i han de notificar a cada centre l'import anual dels recursos assignats. La tramesa als centres dels fons destinats a despeses de funcionament s'ha de fer a l'inici de cada quadrimestre natural en la proporció aproximada del 30%, 30% i 40%.

Els criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per despeses de funcionament varien dels centres d'ensenyament primari als centres d'educació secundària obligatòria i cicles formatius. Per als primers, l'assignació inclou una quantitat fixa per centre en concepte de comunicacions (servei postal, missatgeria, trucades telefòniques i connexió a internet) i una quantitat variable en funció del nombre d'alumnes i activitats docents. Per als instituts els criteris són, entre d'altres, la superfície del centre, el personal laboral de neteja del Departament que presta serveis en el centre, les hores d'activitat del centre, el nombre de grups de pràctiques de cicles formatius, el coeficient climàtic (en funció de la situació geogràfica), el volum del centre, el nombre d'alumnes o el nombre de grups.

D'acord amb la informació facilitada pel Departament d'Ensenyament, l'import total de les transferències per a despeses de funcionament de l'exercici 2011 als centres de la mostra va ser de 5,65 M€. En el treball realitzat s'ha constatat que els centres de la mostra van rebre també transferències per a despeses de funcionament des dels serveis territorials per un total de 0,29 M€. En cinc centres no s'ha pogut conciliar la despesa del Departament amb els ingressos liquidats pel centre, encara que les diferències de conciliació no han estat significatives.

2.4.2. Altres transferències i subvencions

A més de les transferències per a despeses de funcionament assenyalades en l'apartat anterior, els centres reben altres transferències del Departament per a projectes concrets, com per exemple plans estratègics, projecte EduCAT 1x1, programa Qualifica't, socialització de llibres, etc. En l'apartat 2.8 es fa una referència específica a alguns aspectes d'aquests programes, dels quals no s'ha realitzat una fiscalització individualitzada i completa. La Sindicatura no ha conciliat els drets liquidats per aquests conceptes amb les obligacions reconegudes pel Departament d'Ensenyament.

Vint-i-tres centres han registrat transferències rebudes de l'AMPA per diversos conceptes, que poden ser bé amb caràcter d'aportació a les despeses del centre o bé amb alguna finalitat concreta com sortides o colònies perquè l'AMPA recapta els diners de les famílies i els transfereix al centre. No existeix, però, cap conveni o acord amb l'AMPA on s'estableixin els termes de la col·laboració i de les aportacions que aquesta pugui fer.

2.4.3. Altres ingressos

En aquest apartat es presenta l'anàlisi dels ingressos dels centres docents derivats de prestacions de serveis, cessions d'espais i realització de diverses activitats.

Ingressos per preus públics dels estudis d'esports

Mitjançant l'Ordre EDU/467/2010, del 27 de setembre, es van crear i modificar els preus públics per a la matriculació en els ensenyaments esportius de règim especial que condueixen a les titulacions oficials de tècnic esportiu i tècnic esportiu superior.

Els preus públics els recapten els centres que imparteixen els estudis. Per a l'únic centre de la mostra que va impartir aquests ensenyaments el curs 2011-2012 s'ha fet una prova de matrícula en la qual s'ha comprovat la correcta aplicació dels preus públics aprovats. El llistat de matrícula, en el qual consten els alumnes matriculats i els preus abonats, és un detall extracomptable. Els drets liquidats en el pressupost no coincideixen amb l'import de les matrícules segons el detall extracomptable.

Ingressos per cessió d'ús d'espais

L'article 165 de la Llei 12/2009, d'educació, estableix que l'Administració educativa ha de promoure l'ús social dels centres públics fora de l'horari escolar i ha de regular els criteris bàsics d'aquest ús.

Els articles 53 i 54 de Decret 102/2010, del 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, determinen els criteris per aquesta cessió. Quan la propietat demanial dels centres és dels ajuntaments, correspon a aquests resoldre sobre l'ús social fora de l'horari escolar, mentre que si la propietat és de la Generalitat, ho ha de fer el director del centre. La direcció del centre pot subscriure convenis amb persones físiques o jurídiques sense finalitat de lucre per afavorir l'ús social dels centres, d'acord amb els criteris aprovats pel Consell Escolar. A la direcció del centre li correspon fixar la compensació econòmica derivada de l'activitat a desenvolupar, que ha de cobrir tota la despesa generada, d'acord amb els criteris aprovats pel Consell Escolar. Les persones beneficiàries de la cessió d'ús han de contractar una pòlissa d'assegurances amb uns imports mínims fixats per la normativa.

En el treball realitzat s'ha observat que en l'exercici 2011 no existien criteris aprovats pels consells escolars, que en alguns centres no existia autorització de la direcció i/o no s'havien formalitzat convenis de cessió, que existien cessions gratuïtes no formalitzades i/o no aprovades pel Consell Escolar, que no s'havien emès factures o que els preus aplicats no havien estat aprovats. Tampoc no hi ha cap evidència que les despeses originades per la cessió d'ús d'espais dels centres hagin estat compensades pels usuaris.

El 21 de juny del 2013 el Departament d'Ensenyament va aprovar un document sobre la gestió de l'ús social dels centres docents.

Ingressos per convenis

Diversos instituts han subscrit convenis amb altres entitats (generalment entitats empresarials i sindicals) per a la impartició de cursos de formació continuada o de formació ocupacional subvencionats (l'altra entitat és la beneficiària de la subvenció). En uns casos

es tracta simplement d'un lloguer d'aules, mentre que en altres la docència és a càrrec dels professors del centre. En la revisió dels convenis subscrits pels centres de la mostra s'ha observat que no consta ni l'aprovació del Departament d'Ensenyament ni la del Consell Escolar dels preus aplicats, que en alguns casos no hi ha conveni on s'especifiquin els serveis prestats i el preu sinó únicament una factura on no consten les hores, els espais cedits ni els professors que han impartit la docència. Tampoc no consta en alguns casos l'existència d'un conveni marc entre el Departament d'Ensenyament i l'altra entitat que possibiliti la signatura del contracte entre el centre docent i l'entitat.

Alguns d'aquests convenis han estat formalitzats com si es tractés d'una subvenció o d'una donació quan corresponen a una prestació de serveis de lloguer o d'ensenyament segons els casos.

Ingressos per matrícules de les escoles oficials d'idiomes

L'article 9.2 del Decret legislatiu 3/2008, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de taxes i preus públics de la Generalitat, estableix la taxa per a la prestació dels serveis docents de les escoles oficials d'idiomes i per a la inscripció a les proves lliures per a l'obtenció dels certificats oficials.

En opinió de la Sindicatura, l'import que els alumnes de les escoles oficials d'idiomes han d'abonar per la prestació de serveis docents són preus públics perquè, mentre la taxa té un caràcter de coactivitat, els serveis docents prestats per les escoles no són imposats sinó que es presten prèvia sol·licitud voluntària dels interessats i perquè l'ensenyament d'idiomes és ofert també per altres escoles o entitats del sector privat.

Mitjançant l'Ordre EDU/474/2006, del 9 d'octubre, es va crear el preu públic per a la prestació del servei de cursos d'actualització de coneixements i perfeccionament professional de persones adultes a les escoles oficials d'idiomes.

En conseqüència, els ingressos de les matrícules oficials i de la inscripció en les proves lliures per a obtenció de certificats són recaptats pel Departament d'Ensenyament i no són part integrant del pressupost de les escoles, mentre que els preus d'altres cursos impartits per les escoles oficials d'idiomes (especialment els derivats de cursos d'estiu) són recaptats pels centres i són part integrant del seu pressupost.

Altres ingressos

Els centres de la mostra han obtingut ingressos de diverses procedències, com per exemple per la venda de ferralla, per la venda d'energia elèctrica generada per plaques fotovoltaïques instal·lades al centre, per l'explotació d'un bar restaurant, per les comissions per venda de llibres o pel lloguer d'espais. En la revisió d'aquests ingressos s'han observat mancances en l'establiment de preus, en la formalització de contractes, en la formalització de factures i en les declaracions d'IVA.

2.5. GESTIÓ DE LES DESPESES

Correspon al director del centre autoritzar les despeses i ordenar els pagaments i n'ha de quedar constància als documents o factures de cada despesa amb una diligència signada pel director que s'ha de fer abans del pagament.

Els pagaments a proveïdors s'han de fer preferiblement mitjançant transferències bancàries o, de manera alternativa, per xecs bancaris nominatius. Excepcionalment, i per a quantitats petites, es poden fer pagaments en efectiu. S'ha de procurar limitar els pagaments per domiciliació bancària als rebuts de caràcter periòdic dels diversos serveis contractats pel centre. En cap cas es poden fer pagaments mitjançant xec bancari a favor de qui el porti. El centre ha d'obtenir el rebut de tots els pagaments i ha de quedar constància escrita de la data en què s'ha fet el pagament. En el cas de pagaments subjectes a IRPF, en el rebut del pagament s'ha d'especificar l'import de la retenció.

Del treball realitzat es desprenen les observacions següents:

- En vint-i-quatre centres s'han trobat despeses on no queda constància de l'aprovació de la despesa i de l'ordenació del pagament pel director.
- En tots els centres s'han registrat algunes despeses sense que existeixi la factura corresponent, sinó únicament un tiquet de compra. Generalment es tracta de compres d'importos petits en comerços de proximitat.
- En setze centres s'han registrat com a despesa imports que corresponen a operacions en què el centre actua com a mitjancer, recaptant determinats imports, per exemple en concepte de quotes AMPA o beques, i fent els pagaments als destinataris finals (l'AMPA o l'alumne) o bé en què el centre ha fet una compra que en realitat no li correspon (per exemple compra de productes que són venuts pels alumnes per finançar el viatge de fi de curs i que el centre recupera amb posterioritat).
- En la revisió de despeses de dinou centres s'han detectat algunes partides per a les quals no existia factura, sinó únicament un comprovant de pagament, factures proforma o pressupostos del proveïdor.
- En tretze centres s'han fet determinats pagaments a persones alienes per prestació de serveis sense que existeixi cap factura dels serveis prestats (per exemple monitors de sortides, reforç escolar, monitors extraescolars, suport administratiu i comptable, psicològic, serveis informàtics). En alguns casos es tracta de pagaments que es fan de forma recurrent i que podrien generar un risc de caràcter laboral. La Llei d'educació estableix que els centres no poden en cap cas destinar recursos a satisfer obligacions derivades de compromisos de caràcter laboral, que la direcció del centre no pot subscriure ni autoritzar.

- Set centres han fet pagaments a professors per impartir docència en cursos organitzats per entitats externes i impartits en alguns centres, d'acord amb els convenis subscrits. La remuneració als professors no és homogènia i depèn del preu pagat per l'altra entitat, que tampoc no respon a un barem comú aplicable a tots els centres. D'altra banda, els pagaments els fa el centre docent sense informar-ne el Departament d'Ensenyament, per la qual cosa no existeix un control sobre el compliment de la normativa en matèria d'incompatibilitats.
- En onze centres s'ha observat el registre comptable de diversos documents de despesa en un únic apunt. Aquesta pràctica pot generar errors d'imputació comptable i dificultar el control de les despeses.
- Deu centres han registrat en el capítol 2 del pressupost de despeses algunes partides que no són despeses corrents sinó inversions i que, per tant, s'haurien d'haver registrat en el capítol 6, Inversions reals.
- En set centres s'ha registrat com a despesa el pagament de l'assegurança escolar, mentre que es tracta d'una despesa no pressupostària.
- Dos centres van registrar en el pressupost de despeses uns imports de 322.294 € i de 28.120 € que no corresponien a cap despesa sinó a previsions de despesa per la part no gastada de determinades subvencions rebudes. Els centres va fer una anotació comptable de despesa per compensar l'ingrés rebut.
- En nou centres s'han fet pagaments recurrents a determinats professionals que, tenint en compte el caràcter de la prestació i les condicions de la prestació, podrien ser constitutius d'una relació laboral. A més, no s'ha subscrit cap contracte per a la prestació del servei, fet que incompleix la normativa en matèria de contractació.
- Cinc centres han fet pagaments a personal del centre per tasques complementàries: en un dels centres s'han abonat hores de substitució realitzades pel mateix professorat; en un altre s'han fet pagaments als professors que van participar en un taller d'estudi; en un altre a un professor que va impartir un curs de formació interna i a un professor per la realització de diverses gestions i encàrrecs; i dos centres han abonat quantitats periòdiques als uixers per la realització de tasques complementàries. Aquests pagaments s'han fet sense practicar cap retenció per IRPF o amb una retenció del 15%.
- Un centre va fer pagaments a alguns alumnes i professors per la participació en activitats organitzades pel centre i facturades a tercers. No es va efectuar retenció per IRPF ni es van tramitar les altes a la Seguretat Social dels alumnes participants.
- Tres centres han registrat factures per servei de biblioteca, de jardineria i de cantina emeses per empreses o professionals diferents de l'empresa o professional que va prestar el servei.

- En onze centres els documents de despesa no tenen cap codificació que permeti la vinculació amb el SAGA o amb el programa de gestió econòmica del centre.
- Un centre tenia subscrit des de l'any 2000 un conveni amb una entitat pública en el qual s'estipulava que l'altra entitat contractaria una persona que adscriuria al centre per a la gestió administrativa de les pràctiques en empreses dels alumnes. El centre es faria càrrec del pagament d'una part de la nòmina del treballador. L'exercici 2011 hi havia dues persones contractades per l'altra entitat que treballaven en el centre. En opinió de la Sindicatura, aquestes persones formaven part de l'estructura del centre i es van contractar de forma no ajustada a la normativa.

En els paràgrafs següents es fa referència a alguns conceptes específics de despesa.

Indemnitzacions i dietes per raó del servei

Del treball realitzat es desprèn que, amb caràcter general, els centres docents no apliquen el Decret 138/2008, del 8 de juliol, d'indemnitzacions per raó del servei, aplicable al personal que presta serveis a l'Administració de la Generalitat de Catalunya. Alguns centres paguen indemnitzacions per imports que normalment determina la direcció del centre, altres únicament rescabalen el personal del centre per les despeses incorregudes en els desplaçaments. No existeix homogeneïtat ni en els fets que donen dret a percepció ni en les quanties abonades.

Tampoc no és homogènia la documentació justificativa de les indemnitzacions abonades i sovint no es detallen ni el concepte i el motiu de la despesa; els documents no estan signats o no s'hi adjunten tots els comprovants.

En quinze centres s'han fet pagaments a professors del centre en concepte de dietes per sortides que no s'ajusten al Decret 138/2008, del 8 de juliol, d'indemnitzacions per raó del servei.

Nou centres van abonar indemnitzacions per raó de servei per ús del vehicle particular superiors a 0,19€/km sense efectuar la retenció per IRPF que corresponia d'acord amb el reglament d'aquest impost.

Assegurances

Els alumnes d'entre 16 i 28 anys abonen al centre l'import de l'assegurança escolar obligatòria i el centre l'ingressa en la Tresoreria General de la Seguretat Social. Tant la recaptació com el posterior pagament tenen la naturalesa d'operacions no pressupostàries, encara que alguns centres ho registren com ingressos i despeses en el pressupost.

Per als alumnes majors de 28 anys, el Departament d'Ensenyament no ha establert unes instruccions generals. Tres centres havien subscrit pòlisses d'assegurances específiques amb diferents cobertures i cost per alumne.

Bestretes per sortides

Els centres fan bestretes a professors per fer front a despeses que es puguin generar durant les sortides. El tractament de les bestretes no és homogeni: despesa pressupostària per l'import de la despesa i ingrés pressupostari per l'import retornat; registre extrapressupostari; registre comptable de les despeses justificades però no de la bestreta atorgada.

Inventari

L'inventari és un element clau del control intern. El manteniment d'un registre d'inventari garanteix la salvaguarda dels elements. En l'inventari es controla la data d'adquisició, la identificació, la ubicació i l'adscripció així com l'estat d'ús. Els centres docents no disposen de cap sistema de gestió d'inventari homogeni i integrat amb el Departament. Alguns centres han creat els seus propis registres mentre que en altres no hi ha cap sistema de control.

2.6. GESTIÓ DE LA TRESORERIA

2.6.1. Comptes bancaris

La Resolució del 19 d'abril del 2006 estableix que el compte bancari del centre estarà contractat per la direcció del centre. La disposició de fons del compte requereix la signatura conjunta de dues persones autoritzades, que normalment són les titulars de la direcció i de la secretaria del centre. Les despeses generades per l'administració del compte es consideren despeses de funcionament del centre.

Quan la gestió econòmica del centre comporti moltes transaccions d'ingrés de petites quantitats (individualitzades per alumnes o famílies) hi pot haver un segon compte bancari per facilitar-ne el control. Les despeses d'aquest compte no poden ser sufragades per l'assignació del Departament d'Ensenyament per a despeses de funcionament.

El centres presenten al Departament el Compte general de la tresoreria juntament amb la Liquidació del pressupost.

La Sindicatura ha fet una circularització bancària per als centres de la mostra. Per a set centres no s'ha obtingut resposta de les entitats financeres.

De treball realitzat es desprenen les observacions següents:

- En un dels centres dels quals no s'ha obtingut resposta bancària no s'ha pogut comprovar, per manca de documentació, el saldo d'un dels comptes bancaris.
- En vint-i-cinc centres s'han detectat errors en el càlcul del Compte general de la tresoreria.

- En un centre el Compte general de la tresoreria presentat al Departament no coincideix amb l'aprovat pel Consell Escolar.
- Tretze centres no han fet conciliacions bancàries. Disset centres no utilitzaven l'opció del programa SAGA per fer les conciliacions bancàries. En quinze centres hi ha diferències no conciliades entre el saldo bancari i el que consta al llibre de caixa.
- Onze centres registraven els cobraments i pagaments en la data de l'extracte bancari i no en la data en què van tenir lloc.
- En setze centres la disposició de fons dels comptes corrents no requereix la signatura conjunta de dues persones autoritzades. No obstant això, en la majoria de centres, els pagaments mitjançant xec es fan amb doble signatura; en canvi, els pagaments per transferència es fan normalment amb una única signatura o autorització.
- En dos centres hi havia persones amb signatura autoritzada en els comptes bancaris que no formaven part de l'equip directiu.
- En onze centres s'ha detectat l'existència de comptes bancaris que no estaven registrats en la comptabilitat. En quatre casos no s'han pogut revisar els moviments dels comptes no registrats en la comptabilitat perquè el centre tampoc no disposava dels extractes bancaris.
- Un centre mantenia un compte obert sense moviment. Aquest compte s'utilitzava per a la gestió del menjador escolar, que el centre va deixar de fer a començament de l'any 2011. El compte no es va poder liquidar perquè les signatures autoritzades corresponien a l'antic equip directiu.
- Onze centres no tenien comptabilitzat el saldo del compte virtual anomenat Àtria. Aquest és un compte corrent, el titular del qual és el Departament d'Ensenyament, en què els centres que participaven en el projecte EduCAT 1x1 tenien un saldo disponible per fer pagaments restringits a l'adquisició de material educatiu digital per internet a través de llibreries digitals presents a la Plataforma Àtria.
- Cinc centres tenien comptes corrents oberts i no utilitzats amb imports petits o saldos zero.
- En sis centres la informació sobre els xecs emesos no inclou ni l'import ni el concepte.
- En un centre s'han fet pagaments amb xec que han estat carregats en el compte corrent però no s'han comptabilitzat en el SAGA i dels quals no s'ha obtingut documentació suport de la despesa.
- En onze centres s'han fet pagaments mitjançant xecs al portador. En general, aquests pagaments corresponen a provisions de fons a professors per a despeses de sortides o a provisions de fons per a la caixa en efectiu.

- Quatre centres tenien dipòsits a termini en entitats financeres com a mitjà per rendibilitzar els excedents de tresoreria de què disposaven. Aquests dipòsits no s'inclouen en el romanent de tresoreria de tres dels centres ni consten en el SAGA.
- La normativa estableix que s'ha de procurar limitar els pagaments per domiciliació bancària als rebuts de caràcter periòdic dels diversos serveis contractats pel centre i que, en cas que es mantinguin altres pagaments per domiciliació bancària, es garantirà que la direcció del centre hagi autoritzat la despesa i n'hagi ordenat el pagament. Nou centres de la mostra tenien un nombre elevat de proveïdors domiciliats, més enllà dels subministradors de serveis periòdics. En un centre el nombre de proveïdors domiciliats era de 201. A més, en els pagaments domiciliats no hi ha evidència de l'autorització de la despesa ni de l'ordenament del pagament.
- Deu centres tenien contractada una targeta de crèdit o més, que normalment s'utilitzen per al pagament de bitllets adquirits per internet, altres despeses associades amb projectes de mobilitat o compres per internet. D'acord amb la normativa, les úniques modalitats admeses de pagament a proveïdors dels centres públics eren la transferència, el xec bancari nominatiu, la domiciliació bancària i, excepcionalment i per a quantitats petites, el pagament en efectiu.

2.6.2. Caixa en efectiu

Els centres poden utilitzar caixes per disposar de diners en efectiu. Els cobraments i pagaments en efectiu s'integren en la comptabilitat del centre i s'han de fer arqueigs de caixa periòdicament.

Del treball realitzat sobre les caixes en efectiu es desprenen les observacions següents:

- Trenta centres no disposaven d'arqueig de caixa corresponent al 31 de desembre del 2011.
- En vuit centres no es fan arqueigs de caixa de forma periòdica. Dels centres que sí havien fet arqueig de caixa, en deu l'arqueig no estava signat.
- En dotze centres, l'arqueig realitzat en el treball de fiscalització no coincidia amb el saldo del llibre de caixa. Quatre centres mantenien efectiu en caixa per imports elevats (entre 1.400 € i 3.800 €). Tres centres presentaven saldos de caixa negatius.
- En un centre el saldo del llibre de caixa no coincideix amb el saldo comptable ni amb l'arqueig corresponent al 31 de desembre del 2011.
- Nou centres no disposaven d'un llibre de caixa. No obstant això, les operacions de despesa pagades per caixa s'han registrat en el pressupost de despeses però el pagament no s'ha registrat o s'ha registrat com si fos un pagament per compte corrent.

- En setze centres s'han fet pagaments en efectiu sense que consti l'autorització del director.
- En sis centres la documentació suport d'alguns moviments de caixa no és suficient per justificar els ingressos i despeses que els han generat.

2.7. OPERACIONS EXTRAPRESSUPOSTÀRIES

La comptabilitat ha d'incloure la totalitat dels ingressos i despeses dels centres. Hi ha determinades transaccions en què el centre actua únicament com a intermediari, de manera que els cobraments i pagaments no representen ni ingressos ni despeses reals del centre. En aquests casos la comptabilitat n'ha de recollir els moviments en el registre d'operacions extrapressupostàries. Són objecte de registre extrapressupostari, entre d'altres, els conceptes següents: els cobraments i pagaments derivats de sortides, colònies, excursions i viatges de final de curs; de la gestió del menjador escolar quan el servei és prestat directament pel centre; de les activitats extraescolars gestionades pel centre; de l'assegurança escolar obligatòria, les retencions per IRPF i les quotes d'IVA suportat i repercutit.

No obstant això, en el cas de les sortides, quan els alumnes fan una aportació voluntària a inici de curs per crear un fons que servirà per pagar les despeses de les sortides que es realitzin al llarg del curs, el centre hauria de registrar un ingrés pressupostari per les quantitats rebudes i les despeses que se'n derivessin s'haurien de registrar com a obligacions reconegudes al pressupost de despeses.

Del treball realitzat sobre les operacions extrapressupostàries es desprenen les observacions següents:

- Setze centres no han registrat cap operació extrapressupostària.
- En set centres el detall d'operacions extrapressupostàries presentat no inclou el saldo inicial.
- En deu centres s'han observat diversos errors en el registre de les operacions, com per exemple, inclusió en el pressupost dels ingressos i despeses per sortides i colònies o dels derivats del servei de menjador; registre pressupostari dels imports recaptats i pagats per assegurança escolar obligatòria, i diverses incidències en el tractament de l'IRPF i l'IVA (registre pressupostari de la retenció i del pagament per IRPF; registre pressupostari de l'IVA suportat i repercutit; registre de la retenció per IRPF com a despesa pressupostària i del pagament com operació no pressupostària).
- Molts centres disposen de taquilles perquè les usin els estudiants i alguns centres tenen espais destinats a aparcament de vehicles del personal, als quals s'accedeix mitjançant comandaments a distància. Les quantitats que els usuaris abonen en concepte de

fiança i que els són retornades en el moment que deixen el centre s'han de registrar com a operacions extrapressupostàries. No obstant això, alguns centres no han registrat comptablement aquestes fiances i altres les han registrades com ingressos pressupostaris.

2.8. GESTIÓ D'ACTIVITATS ESPECÍFIQUES

2.8.1. Adquisició o subministrament de material escolar per a l'alumnat

La Resolució del 19 d'abril del 2006 estableix que en el supòsit que determinats objectes de material de caràcter individual siguin directament adquirits pel centre, perquè així ho acordi el Consell Escolar, i posats a disposició de les aules d'acord amb criteris educatius, les famílies podran optar voluntàriament per pagar-ne el cost al centre o aportar el material. En cas que facin voluntàriament ús de la primera opció, tant les aportacions individuals de les famílies com la despesa associada a la compra del material formaran part de la gestió econòmica del centre i es tindran en compte en el seu pressupost. L'aprovació de l'import de les aportacions voluntàries s'inclourà en els acords d'aprovació del pressupost del centre o de les modificacions que s'hagin de fer per adaptar la periodificació del curs acadèmic a la periodificació de l'exercici econòmic. En el centre hi haurà de quedar constància documental de cada aportació individual o familiar, amb indicació del seu import i de la raó que la justifica. Els possibles dèficits generats per la gestió econòmica d'aquesta activitat mai no podran ser sufragats a càrrec de l'assignació del Departament d'Ensenyament per a despeses de funcionament.

Del treball realitzat es fan les observacions següents:

- En divuit centres no consta l'aprovació de les quotes de material per part del centre escolar, ni en el moment de l'aprovació del pressupost ni posteriorment.
- En cap cas consta formalment en la documentació el caràcter voluntari de les quotes. En alguns casos el centre ha manifestat que informa verbalment d'aquest aspecte.
- En divuit centres no hi ha un detall del material que inclou la quota abonada.
- En nou centres el cobraments de les quotes el fa l'AMPA, que posteriorment transfereix l'import al centre. El control per part del centre dels alumnes que han pagat la quota és en alguns casos insuficient. En un centre els ingressos i despeses per aquest concepte els gestiona una associació d'alumnes. En un cas el cobrament de les quotes el fa el centre, que transfereix els imports a l'AMPA que és qui s'encarrega de la gestió del material.
- Els sistemes de control dels alumnes que han abonat les quotes són manuals en la majoria de casos. En quinze centres s'han observat diferències entre els imports dels

controls facilitats i els registrats al pressupost. Deu centres no han facilitat una llista completa d'alumnes amb indicació de l'import abonat per aquest concepte. En alguns centres en el curs 2012-2013 s'havia començat a utilitzar el SAGA per al seguiment de les quotes pagades pels alumnes.

- En vint-i-tres centres no ha estat possible comprovar si la gestió del material escolar genera dèficit o superàvit. En tretze centres les famílies abonen una quota que comprèn tant el material com les sortides. En alguns casos no s'indica quina part correspon a cada un dels conceptes, fet que impossibilita la determinació del dèficit o superàvit de cada una de les activitats.
- Un centre no portava un control dels ingressos i despeses per material i no ha facilitat cap detall dels alumnes que van abonar la quota de material el curs 2011-2012.

2.8.2. Excursions, sortides, colònies i activitats assimilades

La Resolució del 19 d'abril del 2006 estableix que el cost que han de sufragar les famílies per la participació en colònies, sortides, excursions i visites que tinguin la consideració d'activitats del centre i que aquest no les consideri, a efectes econòmics, incloses en el caràcter gratuït de l'activitat reglada, forma part de la gestió econòmica del centre.

En la gestió d'aquestes activitats s'han de tenir en compte els aspectes següents:

- Els preus que han de pagar les famílies han de ser coneguts pel Consell Escolar del centre i s'han d'adaptar als criteris que aquest hagi pogut establir.
- Els cobraments i pagaments relacionats amb aquestes activitats s'han d'incorporar a la comptabilitat del centre. Les sortides programades dins l'activitat reglada s'inclouen en el pressupost del centre. Les quantitats aportades per les famílies per sufragar les despeses d'excursions, sortides, colònies i activitats assimilades no gratuïtes que tinguin la consideració d'activitat del centre, s'han d'incloure en les partides extrapressupostàries.
- El pressupost del centre aprovat pel Consell Escolar ha de preveure les partides corresponents a aquestes activitats. En cas contrari, la direcció ha d'aprovar pressupostos específics per a sortides, colònies i activitats assimilades, la liquidació final de cadascun dels quals s'ha de sotmetre a aprovació del Consell Escolar en el moment adequat i, sempre, abans d'aprovar la liquidació del pressupost del centre de l'any en què s'hagi inclòs l'activitat o grup d'activitats de referència.
- En els centres en què els alumnes fan una aportació voluntària en concepte de sortides en el moment de la matrícula s'ha de crear un fons per pagar les sortides del curs.

- Els possibles dèficits generats per aquestes activitats mai no poden ser sufragats amb càrrec a l'assignació del Departament d'Ensenyament per a despeses de funcionament del centre.

Del treball realitzat es fan les observacions següents:

- En quatre centres no consta l'aprovació del Consell Escolar de les directius per a la programació d'activitats escolars complementàries i d'activitats extraescolars que es recullen en el Pla anual de sortides i activitats del centre.
- Els centres tenien diversos procediments per al pagament de les sortides: pagament individualitzat de cada sortida; pagament com una quota única juntament amb el material, però sense distingir quina part correspon a cada un dels conceptes; pagament d'una quota de sortides, que inclou el cost de totes les sortides curriculars programades per al curs acadèmic.
- En dos centres les quotes de les sortides les recaptava l'AMPA i les factures associades anaven a nom del centre però es pagaven amb càrrec a un compte corrent de l'AMPA que era administrat pel centre.
- En quatre centres els ingressos i despeses de les sortides estaven gestionats per l'AMPA i per una associació d'alumnes, i no formaven part del pressupost dels centres.
- En vuit centres el pressupost no inclou les partides corresponents a sortides i la direcció tampoc no va aprovar cap pressupost específic per a sortides; tampoc no existeixen liquidacions dels pressupostos de les sortides aprovades pel Consell Escolar.
- En cap centre no existien criteris establerts pel Consell Escolar per a la determinació dels preus de les sortides.
- En general, hi ha unes relacions de cobraments en concepte de sortides, però no sempre hi ha la identificació de la sortida, l'alumne i l'import. De vegades, un apunt correspon a més d'un alumne sense que s'especifiquin els noms, per la qual cosa no es pot comprovar si tots els alumnes que han participat en l'activitat han pagat. A més, els detalls extracomptables difereixen en molts casos dels imports registrats comptablement sense que sigui possible la conciliació de les diferències.
- En general, no hi ha un expedient de cada sortida on constin els ingressos i despeses corresponents. En divuit centres no ha estat possible comprovar si la gestió de les sortides va generar superàvit o dèficit.
- En tretze centres els alumnes van fer una aportació en concepte de sortides en el moment de la matrícula però no es va constituir un fons de sortides.

- En un centre els ingressos per sortides es van registrar per un import igual al de les despeses reconegudes i no per l'import dels pagaments de les famílies. La diferència entre la recaptació de l'exercici 2011 i l'import registrat com a ingrés és de 15.735 €.
- En deu centres les colònies s'han registrat com a ingressos i despeses del pressupost en lloc de fer-ho com a conceptes no pressupostaris.
- Dos centres no disposaven de cap registre dels ingressos i despeses de sortides de l'any 2011.
- En setze centres els preus que havien d'abonar les famílies no eren coneguts pel Consell Escolar.

2.8.3. Projecte d'integració de la formació professional i Programa FP.cat

L'objectiu dels centres integrats de formació professional, d'acord amb el Reial decret 1558/2005, del 23 de desembre, que els regula, és desenvolupar accions formatives derivades de la integració de les ofertes de formació professional dirigides a la població demandant que facilitin l'aprenentatge al llarg de la vida. El Reial decret disposa que les administracions competents han d'organitzar una xarxa de centres integrats de titularitat pública i preveu que les administracions educatives i laborals competents puguin establir protocols generals per establir el marc i la metodologia per a la col·laboració en el desenvolupament dels centres integrats. A Catalunya no s'han regulat normativament els centres integrats de formació professional.

L'essencial dels centres integrats és que imparteixen totes les ofertes formatives incloses en el Catàleg nacional de qualificacions professionals que condueixen a títols de formació professional i a certificats de professionalitat, tenen una estructuració flexible i un alt grau d'autonomia, estan connectats amb el món del treball, amb la direcció i els òrgans de govern diferents dels altres centres del sistema educatiu ordinari, incloent-hi l'existència d'un Consell Social que ha de tenir representants de l'administració, del centre, de les organitzacions empresarials i dels sindicats.

L'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la internacionalització de l'economia catalana per al període 2008-2011 preveu la posada en marxa del Pla FP.cat, que té la missió d'avançar en la construcció d'un model català de formació professional i que té com a objectiu prioritari el desplegament d'una xarxa de centres FP.cat.

Mitjançant la Resolució EDU/134/2009, del 21 de gener, el Departament d'Educació va implantar en dotze instituts l'execució de diverses experiències i va preveure la possibilitat d'incorporar-los a la xarxa de centres FP.cat.

L'1 de desembre del 2010 es va signar un Conveni de col·laboració entre el Servei d'Ocupació de Catalunya i el Departament d'Educació de la Generalitat per a la posada en marxa del projecte de formació professional integrada en sis instituts d'educació secundària del Programa FP.cat (quatre d'aquests centres formen part de la mostra fiscalitzada), els quals havien de desenvolupar accions de formació professional per a l'ocupació vinculades a l'obtenció de certificats de professionalitat adreçades a treballadors, aturats o ocupats durant l'exercici 2011. El finançament anava a càrrec del Servei d'Ocupació de Catalunya amb cofinançament del Fons Social Europeu. La justificació de l'aplicació dels fons rebuts corresponia al Departament. Els quatre instituts de la mostra van rebre 466.506 € en total. La fiscalització realitzada abasta els fons rebuts pels instituts, però no el compliment del conveni ni la justificació presentada pel Departament d'Ensenyament.

S'ha observat una manca d'uniformitat en el tractament dels ingressos i despeses relacionats amb les activitats del Programa FP.cat (en algun cas s'integren en el pressupost, en altres no) i en la forma de gestió. En dos instituts, les accions les va realitzar el mateix institut, mentre que en els altres dos hi van intervenir entitats externes (en un cas un organisme autònom local i en l'altre una fundació en la qual participen administracions, entitats empresarials, sindicals i el mateix institut; en aquest últim cas, la major part de la despesa de les accions del Programa FP.cat correspon a facturacions de l'esmentada fundació, la qual, d'altra banda, utilitza les instal·lacions de l'institut). Els romanents del Programa (en alguns casos d'import significatiu) tampoc no es van tractar de forma homogènia (uns centres els van incloure en el romanent de l'exercici presentat al Departament mentre que altres no). Tampoc no existien directrius del Departament sobre les despeses elegibles i no elegibles ni uniformitat en relació amb el preu per hora de professor, hores impartides per professors dels centres, lloguers d'aules (en un cas, l'institut aplica un cànon per lloguer d'aules al Programa; en altres es fan pagaments externs) o adquisició de material.

2.8.4. Bar cantina

Molts centres compten amb un servei de bar cantina en les seves instal·lacions perquè l'usin els alumnes i el personal dels centres. L'Ordre del Departament d'Ensenyament del 7 d'abril de 1983 regula l'establiment i el funcionament de cantines en els centres públics d'educació secundària: l'adjudicació del servei s'ha de fer per concurs públic; els preus han de ser acordats entre el Consell de Direcció i l'adjudicatari, que ha de gestionar la cantina al seu risc i ventura i el temps de cessió no pot ser superior a tres anys.

Del treball realitzat es desprenen les observacions següents:

- En dotze centres no hi ha evidència que l'adjudicació es fes per concurs públic.
- En nou centres no hi ha constància de l'acord d'aprovació de preus entre el Consell de Direcció i l'adjudicatari.

- En vuit centres el temps de cessió contractual o l'efectiu és superior a tres anys. En quatre centres el contracte havia finalitzat en exercicis anteriors al 2011 sense que s'hagués formalitzat cap pròrroga ni cap contracte nou.
- En un centre el contracte de la cantina inclou una clàusula que estableix l'obligatorietat de l'adjudicatari de viure a un habitatge del centre per cobrir-ne la vigilància. Aquesta clàusula implica la contractació d'un servei diferent del d'explotació de la cantina.
- En un centre el contracte estableix que l'adjudicatari es farà càrrec de la part corresponent de subministraments, però no hi ha evidència que el centre hagi facturat cap import per aquest concepte ni que l'adjudicatari hagi fet cap pagament al centre.

2.9. ROMANENT DE TRESORERIA

La Llei 12/2009, d'educació, estableix que els ingressos assignats als centres són de lliure disposició, tret dels assignats amb caràcter finalista. Els centres poden incorporar els romanents dels ingressos de lliure disposició al pressupost de l'exercici següent.

El programa SAGA no preveu el seguiment dels romanents provinents d'aportacions finalistes. Encara que alguns centres han creat els seus propis mecanismes de control basats habitualment en la utilització de fulls de càlcul, en general no es pot determinar l'import del romanent afectat ni fer-ne un seguiment i control adequats.

En trenta-un centres el romanent presentat no és correcte. En alguns casos no s'inclou el saldo de tresoreria, en altres no s'inclouen els drets pendents de cobrament i obligacions pendents de pagament d'exercicis tancats, i també hi ha casos en què els imports que figuren al romanent de drets pendents de cobrament i obligacions pendents de pagament no són correctes. Vuit centres no incorporen el saldo de tresoreria per al càlcul del romanent.

Alguns centres presenten romanents elevats en relació amb el seu pressupost de despeses. Són romanents que s'han anat acumulant al llarg dels anys i dels quals els centres no saben exactament l'origen. Del treball realitzat es desprèn que es pot tractar de sobrants de transferències amb finalitats específiques, aportacions en excés de les famílies o sobrants de despeses de funcionament. En algun cas es tracta de subvencions finalistes rebudes el 2011 que s'aplicaran el 2012 a la realització de les activitats per a les quals han estat atorgades.

2.10. CONTRACTACIÓ

L'exercici 2011 els centres havien de seguir les previsions de la Llei 30/2007, de contractes de les administracions públiques, fins al 15 de desembre i el text refós de la Llei de contractes del sector públic des del 16 de desembre. El director és l'òrgan de contractació

dels centres docents públics. Els centres no poden subscriure contractes en què adquireixin obligacions econòmiques més enllà de les partides del pressupost anual que han aprovat i que en cada moment és vigent.

Del treball realitzat es desprenen les observacions següents:

- Els centres docents generalment treballen amb proveïdors de la mateixa localitat on està ubicat el centre, les relacions dels proveïdors amb el centre són continuades i es basen en la confiança. En la major part dels casos es tracta de contractes menors en què no queda documentada la selecció del proveïdor. Des del punt de vista del procediment, s'observa que en molts casos no existeix l'aprovació de la despesa, sinó només la factura del proveïdor.
- En alguns casos s'han subscrit diferents contractes menors amb un mateix proveïdor que tenen per objecte la mateixa prestació o bé prestacions que es podien agrupar. En aquests casos es podria estar davant d'un fraccionament de contractes o, almenys, es tracta de situacions en què es podrien formalitzar contractes adjudicats mitjançant procediments negociats o procediments oberts i que permetrien al centre obtenir condicions més favorables. A més, en la majoria de casos són contractes que es repeteixen cada any.
- Hi ha contractes menors per a la contractació de serveis de caràcter professional (atenció biblioteca, tallers d'estudi, reforç escolar, atenció psicològica) que tenen vigència anual i inclouen una clàusula de pròrroga automàtica per períodes successius. Malgrat que la categoria laboral que es pacta en els contractes per al personal que prestarà el servei és la de monitor, les tasques contractades inclouen en alguns casos la impartició de classes fora de l'horari escolar o la prestació de serveis professionals especialitzats. Un centre va abonar a l'AMPA determinades quantitats per la contractació d'un educador social (l'AMPA contracta l'educador i li factura al centre), sense que s'hi hagués formalitzat cap conveni o contracte. Alguns d'aquests contractes podrien suposar un risc que determinats treballadors de les empreses de serveis contractades s'acabessin convertint en personal de l'Administració.
- Vint-i-set centres tenien subscrits contractes que implicaven adquirir obligacions econòmiques més enllà de les partides del pressupost anual. Es tracta en general de contractes de rènting i d'alguns contractes de manteniment.
- Vint-i-dos centres havien contractat de manera directa serveis que pel seu objecte i import requerien la tramitació d'un procediment de contractació, generalment el servei de neteja. En tres dels centres s'han fet diversos contractes menors que són fraccionaments de l'objecte del contracte.
- Dos centres van iniciar l'any 2011 procediments de contractació del servei de neteja. De la revisió dels dos expedients es desprèn el següent: en un centre l'expedient no inclou

tota la documentació necessària; en un centre el procediment emprat va ser el negociat sense publicitat sense que el plec de clàusules indiqui quins havien de ser els elements objecte de negociació i sense que hi hagi evidència de la negociació amb els tres licitadors convocats; en l'altre centre es va adjudicar el contracte mitjançant procediment obert. El plec de clàusules d'aquest procediment obert incompleix la Llei 30/2007, de contractes de les administracions públiques, pel que fa al tractament de les ofertes anormals o desproporcionades, ja que determina l'exclusió sense audiència al licitador; d'altra banda, inclou alguns criteris de valoració indeterminats (altres elements oferts pel licitador acreditatius d'una major qualitat del servei a realitzar que siguin considerats d'interès per a l'administració; prestacions addicionals no incloses en el plec de descripcions tècniques, o qualsevol altra millora que el licitador cregui que pot ajudar a millorar el servei) que no compleixen amb els principis de transparència i igualtat de tracte dels licitadors. En cap dels dos casos no s'ha pogut comprovar la inclusió en el perfil del contractant de la Generalitat de la informació relativa a aquests contractes.

3. CONCLUSIONS

La Sindicatura ha fiscalitzat la gestió econòmica corresponent a l'exercici 2011 dels centres docents públics de titularitat del Departament d'Ensenyament (no s'inclouen els centres de la ciutat de Barcelona, els quals són gestionats pel Consorci d'Educació de Barcelona). La població objecte d'estudi ha estat de 2.194 centres en els quals estudiaven 694.767 alumnes. Les obligacions totals reconegudes pels centres per als quals es disposa d'aquesta informació van ser de 160,74 M€. Per a la realització del treball es va seleccionar una mostra de trenta-tres centres per als quals s'ha realitzat un treball en detall dels diferents aspectes que integren la gestió econòmica dels centres que ha permès extreure les conclusions de l'informe.

3.1. OBSERVACIONS

En l'informe es formulen detalladament les observacions que es desprenen del treball realitzat referides al compliment de la normativa, al pressupost inicial, al pressupost d'ingressos, al pressupost de despeses, a les operacions extrapressupostàries, a la gestió de la tresoreria, al romanent de tresoreria, a la gestió d'activitats específiques i a la contractació. En aquest apartat se'n resumeixen les principals.

1. La normativa que regula la gestió dels centres docents és diversa i complexa i inclou algunes normes parcialment derogades. Aquest fet dificulta el seu compliment i l'aplicació correcta per part dels gestors dels centres, la formació dels quals no és jurídica ni econòmica sinó docent i que, a més, han de compaginar la gestió econòmica amb les seves tasques docents, d'atenció a l'alumnat, programació acadèmica, etc. (vegeu l'apartat 1.3).

2. El programari informàtic SAGA desenvolupat pel Departament d'Ensenyament per a la gestió dels centres docents no era utilitzat de forma generalitzada pels centres docents (vegeu els apartats 2.1 i 2.2).
3. En referència al pressupost s'ha observat que no existeix en molts casos una veritable gestió pressupostària, com posa de manifest l'existència de pressupostos no equilibrats, la manca de pressupost inicial, la no inclusió de les modificacions pressupostàries o la no inclusió dels romanents (vegeu l'apartat 2.3).
4. En relació amb els ingressos s'ha observat una disparitat de criteris en els derivats de la prestació de serveis, cessions d'espais i realització d'activitats: manca de criteris per a l'establiment de preus, manca de formalització dels encàrrecs, participació en fundacions per a la realització d'activitats, subscripció de convenis que podrien no ser ajustats a la normativa, errors de comptabilització, errors en la formalització de factures, entre d'altres (vegeu l'apartat 2.4).
5. Amb referència a les despeses s'ha observat una manca d'uniformitat en el pagament de dietes i despeses de desplaçament al personal dels centres, pagaments complementaris a personal dels centres que podrien no ajustar-se a la normativa, errors comptables, pagaments recurrents a persones físiques que podrien generar riscos laborals, entre d'altres (vegeu l'apartat 2.5).
6. En relació amb la gestió de la tresoreria s'ha observat que no es fan arqueigs de caixa de forma sistemàtica i també diversos errors comptables i alguns defectes formals en els pagaments (vegeu l'apartat 2.6).
7. Quant a les operacions extrapressupostàries el més destacable és la dificultat que des del punt de vista comptable representen per als centres i que fa que hi hagi nombroses operacions extrapressupostàries que han estat imputades a pressupost (vegeu l'apartat 2.7).
8. Pel que fa a la gestió econòmica de les quotes de material i de les excursions i sortides s'han observat deficiències en el control individual de les quantitats pagades, en la imputació de les despeses a cada una de les activitats, en l'aprovació pel Consell Escolar i errors en el tractament comptable (vegeu els apartats 2.8.1 i 2.8.2).
9. A Catalunya no s'han regulat normativament els centres integrats de formació professional. En relació amb la gestió econòmica i del Programa FP.cat no hi ha una regulació clara de la forma en què els centres han de gestionar les activitats i de la forma de comptabilitzar-les, fet que genera que existeixin diferents formes de gestió i de tractament comptable dels ingressos i despeses associades a aquest programa (vegeu l'apartat 2.8.3).

10. Molts centres compten amb un servei de bar cantina entre les seves instal·lacions. En la fiscalització s'han observat algunes mancances referides, entre d'altres, al procés d'adjudicació, a l'aprovació dels preus o al termini de vigència del contracte (vegeu l'apartat 2.8.4).
11. En relació amb el romanent de tresoreria s'han observat errors pel que fa a la seva quantificació, a la incorporació al pressupost de l'any següent i a la presentació en la informació tramesa al Departament d'Ensenyament. També hi ha centres amb romanents elevats l'origen dels quals no es pot determinar (vegeu l'apartat 2.9).
12. Pel que fa a la contractació, en general es fan servir contractes menors, en alguns casos de forma recurrent i per imports acumulats superiors als establerts en la normativa per als contractes menors; contractes que per les seves característiques podrien ser constitutius de fraccionaments; contractació directa de serveis i subministraments; contractes formalitzats anys enrere i que han superat la durada màxima permesa per la normativa. Sobre els expedients de contractació tramitats en l'exercici 2011 es fan algunes observacions sobre els plecs de clàusules i s'assenyala que els contractes adjudicats pels centres no s'han inclòs en el perfil del contractant de la Generalitat (vegeu l'apartat 2.10).

3.2. RECOMANACIONS

Per tal de millorar la gestió econòmica dels centres docents públics de titularitat del Departament d'Ensenyament, la Sindicatura formula les següents recomanacions:

1. Seria convenient fer una refosa de la normativa vigent sobre la gestió econòmica dels centres i modificar la Instrucció 1/2013, relativa a la gestió econòmica dels centres educatius públics del Departament d'Ensenyament, amb l'objectiu d'oferir realment als centres educatius un recull de totes les qüestions que els afecten en l'àmbit de la gestió econòmica i de facilitar el desenvolupament de la seva tasca d'acord amb la normativa vigent.
2. Caldria que el Departament d'Ensenyament actualitzés el manual de gestió econòmica que va elaborar l'any 2003.
3. Per a la implantació efectiva del programari SAGA i la utilització dels diferents mòduls seria convenient potenciar la formació dels responsables de la gestió econòmica. En aquest sentit, seria de gran ajuda i facilitaria la tasca dels gestors establir un canal àgil de comunicació a través del qual el Departament pogués enviar instruccions i comunicacions als centres i donar resposta a les qüestions que els centres plantegen, la creació d'una base de dades de preguntes freqüents o d'una base de dades que

reculli les operacions econòmiques que es poden generar en un centre amb indicació sobre la forma com s'han de gestionar i comptabilitzar.

4. Seria convenient que el Departament d'Ensenyament reforqués l'atenció personalitzada als centres, i que establís una metodologia de control intern que permetés detectar mancances, corregir errors, formular suggeriments i supervisar la gestió econòmica dels centres de forma continuada.

4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

A l'efecte del que preveu la normativa vigent, el projecte d'informe de fiscalització va ser tramès el 30 de setembre del 2014 al Departament d'Ensenyament.

Un cop conegut el contingut del projecte d'informe, el Departament d'Ensenyament va demanar una ampliació del termini per presentar les al·legacions que li fou concedida. El Departament ha enviat resposta a través de l'escrit amb registre d'entrada a la Sindicatura de Comptes número 5.380, de data 27 d'octubre del 2014, que es transcriu a continuació:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
La secretària general

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Sr. Jordi Pons i Novell
Síndic
Av. Litoral, 12-14
08005 Barcelona

Benvolgut,

En resposta al vostre escrit de data 30 de setembre, us fem arribar les al·legacions del Departament d'Ensenyament al projecte d'informe 19/2013-D relatiu a la gestió econòmica dels centres docents públics durant l'exercici 2011.

Rebeu una cordial salutació,

M. Jesús Mier i Albert

Barcelona, 24 d'octubre de 2014

Relació d'actuacions referides a cadascuna de les recomanacions fetes per la Sindicatura de Comptes.

<u>RECOMANACIÓ</u>	<u>ACTUACIÓ</u>
1. Seria convenient fer una refosa de la normativa vigent sobre la gestió econòmica dels centres i modificar la instrucció 1/2013, relativa a la gestió econòmica dels centres educatius públics del Departament d'Ensenyament, amb l'objectiu d'oferir realment als centres educatius un recull de totes les qüestions que els afecten en l'àmbit de la gestió econòmica i de facilitar el desenvolupament de la seva tasca d'acord amb la normativa vigent.	Ja s'ha iniciat el recull de tota la normativa que afecta a la gestió econòmica i administrativa dels centres docents públics del Departament d'Ensenyament, per tal de fer-ne, seguidament una refosa.
2. Caldria actualitzar el manual de gestió econòmica elaborat pel Departament d'Ensenyament l'any 2003.	El manual de l'any 2003 s'ha anat actualitzant anualment. L'última instrucció sobre gestió econòmica dels centres docents públics és la 1/2014, que modifica la 1/2013. Tanmateix i en relació també amb el treball de recull i refosa de normativa endegat, s'està elaborant un ampli i alhora detallat manual de gestió econòmica.
3. Per a la implantació efectiva del programari SAGA i la utilització dels diferents mòduls és convenient potenciar la formació dels secretaris dels centres docents i altres persones implicades en la seva gestió econòmica. En aquest sentit, l'establiment d'un canal àgil de comunicació a través del qual el Departament pugui enviar instruccions i comunicacions als centres i donar resposta a les qüestions que els centres plantegen, la creació d'una base de dades de preguntes freqüents o d'una base de dades que reculli les operacions econòmiques que es poden generar en un centre amb indicació sobre la forma en què s'han de gestionar i comptabilitzar, serien de gran ajuda i facilitarien la tasca dels gestors.	S'ha establert recentment, un pla de formació i assessorament, lligat al manual abans esmentat, dirigit als responsables econòmics dels Serveis Territorials i als directors i secretaris dels Centres dels Departament d'Ensenyament.
4. Seria convenient que el Departament d'Ensenyament reforqués l'atenció personalitzada als centres, així com establir una metodologia de control intern que permeti detectar mancances, corregir errors, formular suggeriments i supervisar la gestió econòmica dels centres de forma continuada.	De forma paral·lela al pla de formació s'ha endegat ja fa mesos un pla de contingència amb assessorament telefònic i presencial. S'està treballant igualment, a partir d'una enquesta ja efectuada sobre les necessitats de formació SAGA i gestió econòmica, en una web específica de comunicació amb els equips directius dels centres.

Barcelona, 21 d'octubre de 2014.

Antoni Llobet Mercadé
 Director general

4.1. COMENTARIS A LES AL·LEGACIONS PRESENTADES

El text del projecte d'informe no s'ha modificat perquè s'entén que les al·legacions trametes són explicacions que confirmen la situació descrita inicialment.

La Instrucció 1/2014 de la secretària general, dictada el 20 de juny del 2014, relativa a la gestió econòmica dels centres educatius públics del Departament d'Ensenyament, esmenada en les al·legacions presentades, no modifica el text de la primera recomanació formulada per la Sindicatura.

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral, 12-14
08005 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
Fax +34 93 270 15 70
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Elaboració del document PDF: desembre de 2014

Número de dipòsit legal de la versió enquadernada
d'aquest informe: DL B 26765-2014